

УДК 331.5:346(477)

О. В. Акіліна,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри управління,

Київський університет імені Бориса Грінченка

E-mail: akilina_elena@mail.ru

Актуальні проблеми державного регулювання ринку праці в Україні

Розглянуто проектні зміни до деяких законодавчих актів України щодо реформування державного управління у сфері зайнятості населення. Підкреслено, що в рамках законодавчого реформування сфери зайнятості потрібно розширити перелік джерел фінансування заходів щодо реалізації державної політики у зазначеній сфері. Також необхідно приділити більше уваги розробці та відповідному дотриманню методології підготовки та реалізації заходів сприяння зайнятості та їх оцінюванню щодо ефективності в коротко- та довгостроковому періодах.

Ключові слова: державне регулювання, зайнятість населення, соціальне страхування на випадок безробіття, активні програми зайнятості, джерела фінансування.

Ринок праці є складовою частиною економічної системи країни. А отже, він дзеркально відображує більшість політичних і соціально-економічних процесів, що відбуваються в державі, та фокусує в собі найгостріші проблеми, які стають істотним фактором поглиблення кризових явищ, стримують структурні зміни, а їх вирішення створює передумови для соціального й економічного зростання.

З огляду на викладене, вагомого значення набуває вивчення ринку праці з позиції міри, напрямів, заходів, інструментів державного регулювання. Нині для запобігання різкому погіршенню ситуації на національному ринку праці та з метою його захисту виникає нагальна необхідність реформування вітчизняного законодавства, яке регулює сферу зайнятості. Оновлене законодавство повинно містити дієві антикризові заходи, вказувати не лише пріоритети у сфері зайнятості, але й механізми їх реалізації.

Проблемі державного регулювання ринку праці приділено увагу в багатьох наукових дослідженнях, але її вирішення є складним комплексним і довгостроковим процесом. Серед останніх публікацій слід виділити праці таких українських науковців, як О. Грішнова, В. Близнюк, Н. Гаркавенко, І. Гнибіденко, О. Добренко, Л. Ільч, А. Колот, Е. Лібанова, Л. Лісогор, І. Петрова [1–9], в яких визначено організаційно-економічний механізм функціонування і розвитку ринку праці. Однак не всі аспекти цієї надзвичайно багатогранної та складної проблеми з'ясовано й обґрунтовано. Ще недостатньо розглянута значна кількість питань економічного, організаційного, соціального характеру, які виникають при формуванні та застосуванні механізмів державного регулювання ринку праці. В умовах сьогодення необхідна модернізація механізмів реалізації державної політики на

ринку праці, впровадження інноваційних методів державного регулювання.

Мета статті – проаналізувати та якісно оцінити проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування державного управління у сфері зайнятості населення та соціального страхування на випадок безробіття”.

Аналізований проект Закону України спрямований на: розширення інструментарію та заходів стимулювання зайнятості для інтеграції різних категорій шукачів роботи і безробітних на ринку праці, зокрема молоді, членів особистих селянських господарств, довготривалих безробітних тощо, з акцентом на новітні інформаційні технології для надання послуг населенню та роботодавцям; зміну підходів у роботі з зареєстрованими безробітними; визначення статусу, функцій та повноважень Національного агентства зайнятості як активного посередника на ринку праці [10]. У цілому підтримуючи мету проекту, який є, на нашу думку, одним із найпрогресивніших у сфері регулювання зайнятості за роки незалежності України, вважаємо за необхідне висловити певні коментарі та зауваження щодо економічної складової цього законопроекту:

1. Цілком підтримуємо ідею переформатування функцій Державної служби зайнятості з наголосом на створення активних програм зайнятості. По-перше, активна політика зайнятості заохочує активність кожного громадянина, спрямовану на пошук робочого місця, що, у свою чергу, скорочує його залежність від доходів за рахунок соціальних виплат (тобто зменшує витрати державного бюджету), а також знімає напруженість у суспільстві, пов'язану з важким психічним станом безробітних. По-друге, активна політика в цілому збільшує продуктивність праці та, зокрема, сприяє структурній перебудові економіки, підвищуючи тим самим ефективність використання трудових

ресурсів. Але впровадження цієї новачки може ускладнитися через нестачу коштів. Стаття 20 “Фінансування заходів щодо реалізації державної політики у сфері зайнятості населення” аналізованого законопроекту вказує на джерела фінансування зазначених заходів. Оскільки законопроект не передбачає прив’язки до конкретних статей витрат державного і місцевих бюджетів, а також ураховуючи нинішній дефіцит зазначених бюджетів, можна зробити висновок, що основне навантаження щодо фінансування реформ покладається на Фонд загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Починаючи з 2005 року й до початку сучасної кризи видатки цього фонду щодо валового внутрішнього продукту (далі – ВВП) коливались від 0,562% у 2005 р. до 0,494% у 2008 р. з подальшим зростанням від 0,651% до 0,660% за період 2009–2012 рр. Так, на активні заходи сприяння зайнятості у 2012 р. витрачено 0,1% ВВП, що лише на 0,01 в. п. більше, ніж на утримання виконавчої дирекції Фонду та її робочих органів (авторські розрахунки на основі звітності Фонду, [11]). Якщо порівнювати загальні витрати на заходи політики зайнятості в Україні з аналогічними витратами в розвинених країнах, то слід зазначити, що в нашій країні вони є досить низькими. Найбільше коштів на заходи політики зайнятості витрачалось у період, що розглядається, у скандинавських країнах (4,51% ВВП у Данії) та країнах Західної і Центральної Європи (3,69% ВВП у Бельгії та 3,13% ВВП у Німеччині) [9]. Тут варто зауважити, що витрати на заходи політики зайнятості у відсотках до ВВП залежать не лише від рівня безробіття, а й від загального економічного становища країни, бюджетних обмежень та значення проблем зайнятості для органів влади.

Що стосується пасивних програм зайнятості, то відповідно до Звіту про виконання бюджету Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття у 2015 році тільки на виплату допомоги по безробіттю, у т. ч. по частковому безробіттю, спрямовувалося 76% (5964,6 млн грн) видатків 2015 року [11] та 77% (6672,2 млн грн) планових видатків 2016 року [12]. Окремо підкреслимо, що загальні видатки Фонду 2015 року скоротилися порівняно з запланованим показником на 429,2 млн грн. Також треба врахувати, що бюджет 2015 року був збалансований за рахунок перехідного залишку коштів на кінець 2014 року у сумі 2470 млн грн (30,0% від загальної суми доходів фонду) [11], а бюджет 2016 року передбачав перехідний залишок лише 353,5 млн грн (відповідно 4,2%). У кінці цього року залишку коштів вже не очікується.

Було б доцільним, щоб упровадженню цього законопроекту передувало реформування системи соціального страхування на випадок безробіття й бажано за дворівневою системою. Перший рівень

– загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Другий рівень – добровільне страхування від безробіття.

Джерела фінансування, визначені статтею 20 цього законопроекту, варто розширити поетапним додаванням коштів окремих цільових фондів у частині, призначеній на здійснення політики зайнятості відповідних верств населення. Зокрема, до цих джерел можуть належати: Український фонд підтримки підприємництва та Український державний фонд підтримки фермерських господарств. Також необхідно продумати механізм залучення коштів приватних фондів.

Доцільним є розмежування видаткової частини Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття з виділенням міського і сільського блоків з подальшим спрямуванням коштів на реалізацію заходів активної політики зайнятості згідно з визначеними у програмах територіального розвитку пріоритетами. Отже, відповідні коригування потрібно внести також до статті 16 “Джерела коштів Фонду та їх використання” Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття”.

2. Правильним вектором руху при здійсненні активної політики на ринку праці може стати професійне навчання, оскільки перспективи зайнятості, особливо в умовах структурної перебудови, жорстко пов’язані з розвитком людських ресурсів: гарна освіта та висока кваліфікація надійно охороняють працівників від безробіття. Але діюча мережа навчання і перенавчання кадрів орієнтована, головним чином, на масові професії з метою пом’якшення дефіциту кадрів, а не на потреби ринку праці. Крім того, вона традиційно розрахована на первинну підготовку молоді та підвищення кваліфікації у межах спеціальності, а не на професійну перепідготовку дорослої людини, що втратила роботу. Нарешті, у Державній служби зайнятості ще немає розвиненої власної навчально-курсової мережі, ефективних методик навчання й досвідченого персоналу інструкторів та викладачів. Реалізація програм з професійної підготовки та перепідготовки теж, на нашу думку, ускладниться через фінансові обмеження: на професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації у бюджеті 2015 року виділялося лише 2,9% видатків Фонду (237,8 млн грн), а у бюджеті 2016 року – 2,7% видатків Фонду (228,8 млн грн) [11; 12]. Для порівняння: на утримання та забезпечення діяльності Державної служби зайнятості, Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості, управління Фондом у 2016 р. виділяється 15% загальних видатків Фонду [12].

3. У пояснювальній записці до проекту аналізованого Закону [13] неодноразово наводяться посилення на досвід розвинених країн, зокрема щодо

організації громадських робіт. Дійсно, серед активних заходів на ринку праці, що знайшли поширення в економічно розвинених країнах, необхідно виділити організацію громадських робіт.

Але навіть європейці визнають: до недоліків громадських робіт слід віднести те, що вони практично не створюють умов для професійної орієнтації та підготовки працівників, які беруть у них участь, а відтак, не сприяють подальшій зайнятості. Концентрація на вирішенні проблем зайнятості через схему громадських робіт є непродуктивною, оскільки, отримуючи безкоштовну робочу силу протягом декількох місяців, бізнес має можливість скорочувати штатних робітників, збільшуючи конкуренцію на ринку праці. Подібними схемами скористалися, наприклад, у Великій Британії такі компанії, як McDonald's, Tesco, Holland and Barrett, Asda, Matalin. Зокрема, дослідники з університету Шеффілд Халлам Р. Крісп і Д. Р. Флетчер, аналізуючи практику громадських робіт для Департаменту праці та пенсії Великої Британії, стверджують: існує невелика ймовірність того, що громадські роботи збільшують шанси знайти постійну роботу. Вони навіть можуть зменшити можливості працевлаштування, обмежуючи час на пошук роботи та перешкоджаючи набуттю навиків і досвіду, які цінуються роботодавцями. Громадські роботи найменш ефективні для забезпечення роботою на слабкому ринку праці, де існує високий рівень безробіття [14].

Незважаючи на вищезазначене, проведення громадських робіт в Україні наразі може бути необхідним, оскільки перевищення попиту на робочі місця порівняно з можливостями економіки (що функціонує в умовах ведення державою бойових дій) задовольнити цей попит не дає підстав розраховувати на значне розширення числа вакансій, що пропонують постійну роботу, перш за все в тих регіонах і галузях економіки, де безробіття особливо ускладнилося кризою. Але масове залучення безробітних громадян, насамперед молоді, до цього виду робіт повинно бути обмежене часовими рамками. Отже, в п. 4 Статті 34 "Організація громадських та інших робіт тимчасового характеру" цього законопроекту повинно бути зазначено, що з особами, які беруть участь у громадських роботах, строкові трудові договори укладаються на строк, котрий сумарно протягом року не може перевищувати 90 календарних днів (а не 180 календарних днів, як у законопроекті).

4. Пріоритетним напрямом державної політики зайнятості має бути вирішення проблеми працевлаштування молодих людей, бо вони вдвічі частіше, ніж дорослі, опиняються серед безробітних. Ми знову повертаємося до проблеми фінансування активних програм зайнятості та міжнародного досвіду з цього питання. Показником неефективності європейських стратегій, за всіх їх позитив-

них моментів, є рівень молодіжного безробіття, досить високий у низці країн. Оскільки європейська стратегія зайнятості не змогла забезпечити істотне скорочення молодіжного безробіття, лідери ЄС вирішили створити спеціальний фонд боротьби з молодіжним безробіттям. План боротьби з міжнародним безробіттям у Євросоюзі, запропонований у 2013 році, передбачав виділення фонду 6 млрд євро на реалізацію цієї мети [15, с. 3]. Кошти в основному спрямовувалися на фінансування програм стажувань, тренінгів та перекваліфікації. Однак, за оцінками Міжнародної організації праці, виділення таких коштів не вирішило проблему: ЄС повинен був закласти в програму як мінімум 21 млрд євро [16, с. 48]. Тобто знову повертаємося до необхідності коригування розглянутої вище статті 20 "Фінансування заходів щодо реалізації державної політики у сфері зайнятості населення" цього законопроекту та реформування системи соціального страхування на випадок безробіття.

5. Ваучерна система має великий соціальний потенціал і перспективи розвитку в Україні. Але впровадження цієї новації ускладнюється негараздами в економіці, серед яких: нерозвинута інфраструктура освіти дорослих; недостатньо наочний зв'язок між освітньо-кваліфікаційним рівнем та рівнем заробітку; нестійка макроекономічна ситуація та фінансові ризики Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Внутрішні проблеми самої програми можуть бути пов'язані з великим адміністративним навантаженням на всіх її учасників та недостатнім залученням соціальних партнерів.

Становлення ваучерних систем потребує певного часу для налагодження взаємодії між її учасниками (зокрема, між місцевими офісами служби зайнятості, навчальними закладами та приватним сектором) і підготовки потенційних користувачів (їх обізнаності, активізації тощо). Трансфер ваучерних систем можливий, але це доцільно робити на основі добре перевіреного досвіду, з належною ретельністю та з урахуванням наявних ресурсів.

6. Цілком погоджуємося з тим, що сьогодні реформування самої служби зайнятості вкрай необхідне і затягувати цей процес не можна. Але будь-які заходи щодо реформування повинні бути зрозумілими, економічно обґрунтованими та доцільними. Зокрема, слід зазначити, що діюча Державна служба зайнятості виконує аналогічні функції, що й анонсовані у статті 22 аналізованого законопроекту завдання та функції Національного агентства зайнятості. На нашу думку, діюча нині Державна служба зайнятості – це структура, яка має серйозний потенціал.

7. Також слід зазначити, що при розробці законодавчих реформ у сфері зайнятості неможливо обійти проблему формування соціального діалогу в країні. Щоб не втратити перспектив розвитку

вже існуючої, але недостатньо прийнятної для значної частини українського соціуму системи соціально-трудова відносин, нагально необхідним є знайдення шляхів підвищення результативності соціального діалогу, активізації позицій усіх учасників переговорного процесу. Досягнення соціальної стабільності у нашій країні значною мірою залежить від того, наскільки досконалими та керованими є механізми функціонування системи соціально-трудова відносин, а також наскільки дієздатні її суб'єкти.

Розглядаючи українську модель соціально-трудова відносин, потрібно виходити з того, що є певна ідеологічна модель, нормативно визначена законодавством України, і реальна, яка склалася на сучасному етапі реформ. Ураховуючи порушення фактично всіх основних принципів соціального партнерства, реально існуючий тип системи соціально-трудова відносин в Україні – це не соціальне партнерство, а патерналізм. Очевидно, трансформаційні процеси в державі мають бути підпорядковані тому, щоб у теоретичному і практичному планах реформи відповідали новому соціально-економічному порядку. В процесі створення ефективно діючої системи соціального партнерства в Україні необхідно виходити з таких положень:

1) сторона найманих працівників має бути дієздатною і володіти реальною силою впливу;

2) консультації та діалог слід системно переміщувати по вертикалі вниз на рівень підприємств і організацій, де розширювати горизонтальний зріз переговорних процесів з охопленням усе нових територій, галузей і зацікавлених партнерів сторін.

На завершення варто відмітити, що розглянутий проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування державного управління у сфері зайнятості населення та соціального страхування на випадок безробіття" було запропоновано у серпні 2015 року, але до сьогодні триває процес його обговорення. Останній раз про нього було згадано 25 жовтня цього року на засіданні робочої групи стосовно підготовки рекомендацій щодо покращення ситуації на ринку праці України під головуванням першого заступника Міністра соціальної політики України О. Крентовської. На нашу думку, затягування прийняття рішення в даній сфері є неприпустимим, але цілком характерним для українських реалій.

Узагальнюючи наведені вище пропозиції та рекомендації, слід підкреслити, що при розробці

законодавчих реформ у сфері зайнятості потрібно розширити перелік джерел фінансування заходів щодо реалізації державної політики у зазначеній сфері за рахунок поетапного додавання коштів окремих цільових фондів (зокрема, Українського фонду підтримки підприємництва та Українського державного фонду підтримки фермерських господарств) в частині, призначеній на здійснення політики зайнятості відповідних верств населення. Також треба продумати механізм залучення коштів приватних фондів і розмежувати видаткову частину Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття з виділенням міського та сільського блоків. Вважаємо за доцільне, щоб упровадженню зазначених реформ передувало реформування системи соціального страхування на випадок безробіття.

Також необхідно приділити більше уваги розробці та дотриманню методології підготовки та реалізації заходів сприяння зайнятості та їх оцінюванню щодо ефективності в коротко- та довгостроковому періодах. Зокрема, концентрація на вирішенні проблем зайнятості через схему громадських робіт є непродуктивною, оскільки, отримуючи безкоштовну робочу силу протягом декількох місяців, бізнес має можливість скорочувати робітників, а отже, збільшувати конкуренцію на ринку праці. Потрібно чітко визначити й законодавчо закріпити критерії та розміри відповідальності як центральних і місцевих органів виконавчої влади, так і соціальних партнерів за стан реалізації політики зайнятості.

Оскільки при розробці законодавчих реформ у сфері зайнятості неможливо обійти питання формування соціального діалогу в країні, то подальші дослідження повинні бути пов'язані саме з цією проблематикою. Слід зазначити, що при прийнятті Закону України "Про соціальний діалог в Україні" не було враховано не лише зауваження Головного юридичного управління Верховної Ради України, яке вказало на порушення Конституції, та звернення п'яти незалежних профспілкових об'єднань країни із закликом накласти на згаданий Закон вето, а й висновки міжнародних організацій, зокрема Міжнародної організації праці. Ще більшої руйнації принципів соціального діалогу в Україні можна очікувати з прийняттям нового Трудового кодексу в редакції, запропонованій попередньою владою.

Список використаних джерел

1. Грішнова О. А. Молоді спеціалісти на ринку праці: проблеми конкурентоспроможності та працевлаштування / О. А. Грішнова, А. Є. Самарцева // *Економіка и управление*. – 2013. – № 2. – С. 49–54.
2. Гаркавенко Н. О. Регулювання ринку праці / Н. О. Гаркавенко // *Формування ринкових відносин в Україні*. – 2014. – № 11. – С. 236–239.
3. Гнибіденко І. Ф. Трансформація ринку праці на селі: перспективи оптимізації неформальної зайнятості сільського населення / І. Ф. Гнибіденко, А. Д. Руснак // *Економіка України*. – 2014. – № 4. – С. 83–93.

4. Добренко О. Напрями удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання професійного ринку праці / О. Добренко // Україна: аспекти праці. – 2014. – № 7. – С. 44–49.
5. Ільч Л. Розвиток молодіжного ринку праці: сучасний стан, тенденції та перспективи / Л. Ільч // Україна: аспекти праці. – 2011. – № 8. – С. 12–20.
6. Колот А. Трансформація інституту зайнятості як складова глобальних змін у соціально-трудовій сфері / А. Колот // Україна: аспекти праці. – 2009. – № 8. – С. 3–14.
7. Лісогор Л. Напрями мінімізації соціальних шоків у сфері праці України / Л. Лісогор // Україна: аспекти праці. – 2009. – № 7. – С. 3–10.
8. Лібанова Е. Стратегічні пріоритети соціальної політики України на початку ХХІ століття / Е. Лібанова // Демографія та соціальна економіка. – 2008. – № 1. – С. 9–22.
9. Український ринок праці: особливості розвитку та ефективність функціонування / І. Л. Петрова, В. В. Близнюк, Г. Т. Куліков та ін. – К. : Ін-т економіки та прогнозування, 2009. – 368 с.
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування державного управління у сфері зайнятості населення та соціального страхування на випадок безробіття : Проект Закону України [Електронний ресурс] – Режим доступу :
http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=180327&cat_id=102036
11. Звіти про виконання бюджету Фонду загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття за 2005–2012 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://www.dcz.gov.ua/control/uk/search/> – Назва з титул. екрана.
12. Бюджет Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття на 2016 рік : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 06.07.2016 р. № 414 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/414-2016-%D0%BF>
13. Аналіз регуляторного впливу до проекту Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування державного управління у сфері зайнятості населення та соціального страхування на випадок безробіття” [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=180323&cat_id=102036
14. Crisp R. A. Comparative Review of Workfare Programmes in the United States, Canada and Australia [Electronic resource] / R. Crisp, D. R. Fletcher // Department for Work and Pensions. – 2008. – Access mode :
<http://www4.shu.ac.uk/research/cresr/sites/shu.ac.uk/files/review-workfare-usa-canada-australia.pdf>
15. Conclusions. European Council 27/28 June 2013. [Electronic resource] / EUCO 104/2/13 REV 2. – Access mode :
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/137634.pdf
16. Eurozone job crisis: trends and policy responses [Electronic resource] // International Labour Organization (International Institute for Labour Studies). – 2012. – Access mode :
http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/documents/publication/wcms_184965.pdf

References

1. Hrishnova, O. A., & Samartseva, A. Ye. (2013). Molodi spetsialisty na rynku pratsi: problemy konkurentosposobnosti ta pratsevlashtuvannia [Young professionals in the labor market: competitiveness and employment issues]. *Ekonomika i upravlenie – Economics and Management*, 2, 49–54 [in Ukrainian].
2. Harkavenko, N. O. (2014). Rehuliuвання ринку праці [Labor market regulation]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini – Formation of market relations in Ukraine*, 11, 236–239 [in Ukrainian].
3. Hnybidenko, I. F., & Rusnak, A. D. (2014). Transformatsiia rynku pratsi na seli: perspektyvy optymizatsii neformalnoi zainiatosti silskoho naseleння [The transformation of the labor market in rural areas: optimization of informal employment prospects for rural]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 4, 83–93 [in Ukrainian].
4. Dobrenko, O. (2014). Napriamy udoskonalennia orhanizatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu derzhavnoho rehuliuвання profesiinoho rynku pratsi [Ways of improving the organizational and economic mechanism of state regulation of the professional labor market]. *Ukraina: aspekty pratsi – Ukraine: aspects of labor*, 7, 44–49 [in Ukrainian].
5. Ilich, L. (2011). Rozvytok molodizhnoho rynku pratsi: suchasnyi stan, tendentsii ta perspektyvy [The development of the youth labor market: current situation, trends and prospects]. *Ukraina: aspekty pratsi. – Ukraine: aspects of labor*, 11, 12–20 [in Ukrainian].
6. Kolot, A. (2009). Transformatsiia instytutu zainiatosti yak skladova hlobalnykh zmin u sotsialno-trudovii sferi [Institute of Employment Transformation as part of global changes in social and labor fields]. *Ukraina: aspekty pratsi – Ukraine: aspects of labor*, 8, 3–14 [in Ukrainian].

7. Lisohor, L. (2009). Napriamy minimizatsii sotsialnykh shokiv u sferi pratsi Ukrainy [Directions minimize social shocks in the workplace Ukraine]. *Ukraina: aspekty pratsi – Ukraine: aspects of labor*, 7, 3-10 [in Ukrainian].
8. Libanova, E. (2008). Stratehichni priorytety sotsialnoi polityky Ukrainy na pochatku XXI stolittia [Strategic Priorities of Social Policy in Ukraine at the Beginning of XXI century]. *Demohrafiia ta sotsialna ekonomika – Demography and social economy*, 1, 9–22 [in Ukrainian].
9. Petrova, I. L., Blyzniuk, V. V., & Kulikov, H. T. et al. (2009). *Ukrainskyi rynek pratsi: osoblyvosti rozvytku ta efektyvnist funkcionuvannia [Ukrainian labor market: peculiar properties of the development and operational efficiency]*. Kyiv: Instytut ekonomiky ta prohnozuvannia [in Ukrainian].
10. Proekt Zakonu Ukrainy “Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo reformuvannia derzhavnoho upravlinnia u sferi zainiatosti naselennia ta sotsialnoho strakhuvannia na vypadok bezrobittia” [Draft Law of Ukraine “On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on the reform of public administration in the field of employment and social insurance against unemployment”]. (n.d.). *www.mlsp.gov.ua*. Retrieved from http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=180327&cat_id=102036
11. Zvity “Pro vykonannia biudzhetu Fondu zahalnooboviazkovoho sotsialnoho strakhuvannia na vypadok bezrobittia” za 2005–2015 roky [Reports “On the budget Fund of obligatory social insurance against unemployment” for 2005–2015]. *www.dsz.gov.ua*. Retrieved from <http://www.dsz.gov.ua> [in Ukrainian].
12. Biudzhет Fondu zahalnooboviazkovoho derzhavnoho sotsialnoho strakhuvannia na vypadok bezrobittia na 2016 rik [The budget Fund of obligatory state social Unemployment Insurance in 2016]. *www.dsz.gov.ua*. Retrieved from <http://www.dsz.gov.ua> [in Ukrainian].
13. Analiz rehuliatornoho vplyvu do proektu Zakonu Ukrainy “Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo reformuvannia derzhavnoho upravlinnia u sferi zainiatosti naselennia ta sotsialnoho strakhuvannia na vypadok bezrobittia” [Regulatory Impact Analysis to the Law of Ukraine “On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on the reform of public administration in the field of employment and social insurance against unemployment”]. (n.d.). *www.mlsp.gov.ua*. Retrieved from http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=180323&cat_id=102036 [in Ukrainian].
14. Crisp, R., & Fletcher, D. R. (2008). A Comparative Review of Workfare Programmes in the United States, Canada and Australia. *www4.shu.ac.uk*. Retrieved from <http://www4.shu.ac.uk/research/crest/sites/shu.ac.uk/files/review-workfare-usa-canada-australia.pdf>
15. Conclusions. EUCO 104/2/13 REV 2. European Council 27/28 June 2013. *www.consilium.europa.eu*. Retrieved from http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/137634.pdf
16. EuroZone job crisis: trends and policy responses. *www.ilo.org*. Retrieved from http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/documents/publication/wcms_184965.pdf

Е. В. Акилина,

кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры управления,
Киевский университет имени Бориса Гринченко

Актуальные проблемы государственного регулирования рынка труда в Украине

Рассмотрены проектные изменения в некоторые законодательные акты Украины по реформированию государственного управления в сфере занятости населения. Подчеркнуто, что в рамках законодательного реформирования сферы занятости нужно расширить перечень источников финансирования мероприятий по реализации государственной политики в указанной сфере. Также необходимо уделить больше внимания разработке и соответствующему соблюдению методологии подготовки и реализации мероприятий содействия занятости и оценке их эффективности в кратко- и долгосрочном периодах.

Ключевые слова: государственное регулирование, занятость населения, социальное страхование на случай безработицы, активные программы занятости, источники финансирования.

O. V. Akilina,

*PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of Management Department,
Borys Grinchenko Kyiv University*

Current Problems of the Public Regulation of Labor Market in Ukraine

The article is devoted to changes of some legislative acts of reform public administration in employment. Analysis and qualitative assessment of the Draft Law of Ukraine “On Amending Certain Legislative Acts of Ukraine to reform of public administration in the employment and social insurance in case unemployment” has been done in the work.

The author considers that in developing of legislative reforms in employment necessary to expand the list of sources of funding for implementing public policy through gradual attracting resources of separate trust funds for the implementation of employment policy. It is necessary to create mechanism for attracting funds from private foundations and differentiate the expenditure of the Fund of Compulsory public social insurance Ukraine in case of unemployment with the allocation of urban and rural units. Implementation of these reforms requires pre reforming of social insurance in case unemployment. In addition greater attention should be paid to the development of methodology measures to facilitate employment and assessment of their effectiveness in the short and long terms.

Voucher systems can be effectively introduced to the labor market once the labor market actors (local employment offices, education institutions and private sector) interact and the potential users are prepared to accept them (have the required awareness and stimuli). Transfer of voucher systems is possible, but the introduction won't be effective without well proven practices and due account to the available resources.

Also, the problem of building social dialog should not be overlooked when elaborating regulatory reforms in the employment. Ways to enhance the effectiveness of social dialogue and activate the positions of all the entities involved in the negotiation process need to be found, in order to preserve the development prospects for the already existing system of social and labor relations, although not quite acceptable for a major part of the Ukrainian community. The social stability in Ukraine is largely dependent on the quality and controllability of the mechanisms underlying the social and labor relations system, and on the capacity of its actors.

Key words: *public regulation, employment, social insurance in case unemployment, active.*

Бібліографічний опис для цитування:

Акіліна О. В. Актуальні проблеми державного регулювання ринку праці в Україні / О. В. Акіліна // Статистика України. – 2017. – № 1. – С. 90–96.